

İhracat pazarlarında sınırlı iyileşme

TÜRKİYE imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **ISO Türkiye** İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi'nin haziran sonuçları açıklandı. Buna göre, mayısta 50.3 olan **ISO Türkiye** İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi, haziranda 50.4'e yükselerek, üst üste iki ayda artmış oldu. Ancak bu düzey, Türk imalatçıların ihracat pazarları iklimindeki iyileşmenin halen çok sınırlı düzeyde olduğuna işaret etti. Bilindiği üzere, endekste eşik değeri olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor. En büyük 5 ihracat pazarından üçünde (Almanya, Birleşik Krallık ve Fransa) üretim azaldı.

Üretimdeki düşüş Almanya ve Fransa'da hız keserken Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite Nisan 2025'ten bu yana en yüksek hızda geriledi. ■ AA

İhracat ikliminde sınırlı iyileşme

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İhracat Pazarları İklim Endeksi haziran-da üst üste ikinci ay artarak 50.4'e yükseldi. Bu düzey, Türk imalatçıların ihracat pazarları iklimindeki iyi-

leşmenin halen çok sınırlı düzeyde olduğuna işaret etti. Son veriyle birlikte ihracat pazarlarında genel talep koşullarında güçlenme eğilimi iki buçuk yıla ulaşmış oldu.

DIŞ TİCARET

**İhracat ikliminde
sınırlı iyileşme**

İSTANBUL Sanayi Odası'nın iklim endeksi hazıranda 50.4'e çıkarak üst üste ikinci ay büyüme bölgesinde kaldı. Ancak eşik değerin hemen üzerindeki endeks, ihracattaki iyileşmenin sınırlı olduğunu gösterdi.

İHRACAT İKLİMİNDE İYİLEŞME SÜRÜYOR

■ **TİCARET** Bakanlığı, **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** **Türkiye** İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nde küresel talep şartlarındaki belirsizliklere rağmen olumlu gelişmelerin sürdüğünü belirterek, mayısta 50.3 olan endeksin, haziranda 50.4'e yükseldiğini kaydetti. Son veriyle, ihracat pazarlarında genel talep koşullarında güçlenme eğiliminin 2.5 yıla ulaştığına işaret edilen açıklamada, jeopolitik belirsizliklerin etkisiyle küresel talep koşullarının haziranda zayıf seyrini koruduğu, ihracat pazarları iklimindeki iyileşmenin sınırlı devam ettiği aktarıldı.

İhracat iklimi hazıranda sınırlı yükseldi

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi, haziran ayında üst üste ikinci ay yükseliş kaydederek 50,4 seviyesine ulaştı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde gerçekleşen bu rakam ihracat pazarlarındaki talep koşullarının iki buçuk yıldır güçlenme eğiliminde olduğunu gösterse de iyileşmenin halen oldukça sınırlı düzeyde kaldığına işaret etti. Türk imalat sanayisi için kritik önem taşıyan en büyük beş ihracat pazarının üçünde (Almanya, Birleşik Krallık ve Fransa) haziran ayında üretim düşüşü yaşandı. Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite Nisan 2025'ten bu yana en yüksek hızda gerilerken; ABD, İtal-

ya ve İspanya gibi pazarlarda ise ılımlı büyüme kaydedildi. Orta ve Doğu Avrupa'da Rusya, Romanya ve Polonya'da üretim daralırken, anket kapsamındaki en keskin küçülme Mısır'da görüldü. Birleşik Arap Emirlikleri ve Suudi Arabistan'da ise aktivite artışı sürdü. Endeks verilerini değerlendiren S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, jeopolitik belirsizliklerin küresel talebi zayıf tuttuğunu ve bunun Türk ihracatçılarının yeni sipariş imkanlarını sınırladığını belirtti. Harker, imalatçıların yılın ikinci yarısında daha istikrarlı bir uluslararası ortam ve yeni ihracat fırsatları umut ettiğini vurguladı.

İhracat iklimi iki aydır yükseliyor

İhracat iklimi haziran ayında da yükseldi. Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi**'nin haziran sonuçları açıklandı.

Endekste eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

Buna göre, mayısta 50,3 olan **İSO Türkiye İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi**, haziranda 50,4'e yükselerek, üst üste iki ayda artmış oldu. Ancak bu düzey, Türk imalatçıların ihracat pazarları iklimindeki iyileşmenin halen çok sınırlı düzeyde olduğuna işaret etti.

Talep koşulları güçleniyor

Son veriyle birlikte ihracat pazarlarında genel talep koşullarında güçlenme eğilimi 2,5 yılını bulmuş oldu. İhracat pazarları iklimi genel anlamda iyileşme gösterse de Türk imalat **sanayi** ürünleri açısından önem taşıyan bazı pazarlarda talebin zayıf olduğuna ilişkin sinyaller görüldü. En büyük 5 ihracat pazarından üçünde (Almanya, Birleşik Krallık ve Fransa) üretim azaldı.

Üretimdeki düşüş Almanya ve Fransa'da hız keserken Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite Nisan 2025'ten bu yana en yüksek hızda geriledi. Daha olumlu tarafta ise ABD ve İtalya gibi diğer önemli ihracat pazarlarının büyüme kaydettiği gözlemlendi. Ancak iki ülkede de büyüme oranları ılımlı düzeyde kaldı.

İhracat ikliminde sınırlı iyileşme

İSO Türkiye İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi hazıranda 50.4'e yükseldi. Mayısta 50.3 olan endeks böylece üst üste ikinci ay artarken ihracat pazarlarındaki genel talep koşullarında güçlenme eğilimi 2.5 yıla ulaştı. Ancak endeksin 50 eşiğine yakın seyretmesi, iyileşmenin hâlâ oldukça

sınırlı olduğuna işaret etti.

Türk imalat **sanayisinin** en büyük ihracat pazarlarından Almanya, Birleşik Krallık ve Fransa'da üretim daralmaya devam etti. Buna karşılık ABD ve İtalya'da büyüme sürerken İspanya ve Hollanda'da üretim artışı daha güçlü gerçekleşti. S&P Global'den Andrew

Harker, jeopolitik belirsizlikler nedeniyle küresel talebin zayıf kaldığını, bunun da Türk ihracatçılarının yeni sipariş imkânlarını sınırladığını belirtti.

İSO TÜRKİYE İHRACATI 50,4 OLDU

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi, hazıranda 50,4'e yükseldi.

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi, hazıranda 50,4'e yükselerek üst üste iki ay artış kaydetti ve talepteki güçlenme eğilimini 2,5 yıla taşıdı. Ancak bu seviye, ihracat pazarlarındaki iyileşmenin halen çok sınırlı olduğunu gösterdi.

En büyük 5 ihracat pazarından Almanya, Birleşik Krallık ve Fransa'da üretim azalırken; ABD, İtalya, İspanya ve Hollanda'da büyüme kaydedildi. Rusya, Romanya ve Polonya'da üretim daralırken, Çek-

ya ve Kazakistan'da artış görüldü. BAE'de petrol dışı büyüme son 5 yılın en zayıf düzeyinde kalırken, Orta Doğu genelinde karmaşık bir seyir izlendi; en belirgin daralma ise Mısır'da yaşandı.

S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, jeopolitik belirsizliklerin küresel talebi zayıf tuttuğunu ve Türk imalatçıların yeni sipariş imkanlarını sınırladığını belirterek, yılın ikinci yarısında daha istikrarlı bir uluslararası ortam umulduğunu ifade etti.

Makro Ekonomi

AHMET AKYILDIZ

Baş Ekonomist
Ekonomik Araştırmalar Yöneticisi

AVRUPA EKONOMİK GÖRÜNÜMÜ

Avrupa'da haziran ayı Rusya-Ukrayna savaşının etkilerini gözlemlemekle, geçerken, iç piyasada yaşanan durgunluğun etkisi genele yayıldı. Turizm'de istenilen düzeyde canlılığın yaşanmaması uyarı sinyallerini beraberinde getirirken; Fransa, Almanya ve İtalya'da cari dengede bozulmanın etkileri hissedilmeye başladı.

ALMANYA EKONOMİ BİLİRKİŞİ KURULU GÖZETİM RAPORU 2026

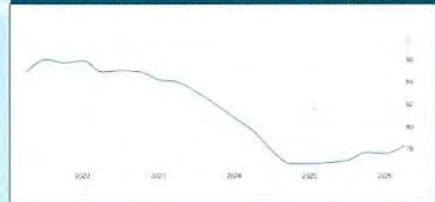
Almanya'nın önemli kurumlarından bir tanesi olan Ekonomi Bilirkişi Kurulu, Almanya'nın 2026 görünümüne ilişkin önemli notlarını ay içerisinde paylaştı. Derlediğimiz bilgilere göre;

- Bilirkişi Kurulu, ülke ekonomisine ilişkin büyüme beklentisini neredeyse yarıya indirdi. Kurulun bahar raporuna göre Almanya ekonomisinin 2026'da fiyat etkilerinden arındırılmış olarak yalnızca yüzde 0,5 büyümesi bekleniyor.
- Rapora göre zayıf büyüme beklentisinin arkasında özellikle İran savaşının ekonomik etkileri var. Savaş nedeniyle yükselen enerji fiyatları hem şirketleri hem de tüketicileri zorluyor.
- Buna ABD'nin korumacı ticaret politikası da ekleniyor. Bu politikanın küresel mal ticaretini yavaşlattığı ve ihracata dayalı Alman ekonomisini sert biçimde etkilediği belirtiliyor.
- Rapora göre Almanya'nın ABD'ye mal ihracatı 2025'te yaklaşık yüzde 9 geriledi. Ekonomi 7 yıldır zayıf seyreliyor, 2025'te ekonomi, iki yıllık resesyonun ardından yalnızca yüzde 0,2 büyüyebildi.
- Mal ihracatı üçüncü yıl üst üste geriledi. Özel yatırımlar düştü. İmalat sanayisinde üretim ise yerinde saydı. Bu yılki sınırlı toparlanmanın daha çok altyapı ve savunma harcamalarındaki kamu artışıyla desteklenmesi bekleniyor.
- Zayıf büyüme, fiyatlarda rahatlama anlamına gelmiyor. Kurul, 2026 için enflasyon beklentisini yüzde 3 olarak açıkladı. Sonbahardaki tahmin yüzde 2,1'di.
- Rapora göre petrol, gaz ve ara malı maliyetlerindeki artış giderek daha fazla tüketici fiyatlarına yansıtılacak.
- İş gücü piyasasında da rahatlama sınırlı kalacak. İşsizlik oranının 2026'da yüzde 6,4, 2027'de ise yüzde 6,2 olması bekleniyor. Ücretlerin artmaya devam edeceği, ancak artış hızının önceki döneme göre zayıflayacağı öngörülüyor.

UNICREDIT COMMERZBANK HİSSELERİNİ SATIN ALMAKTAN VAZGEÇTİ

Alman hükümetinin borçlanmasını ve borçların yönetimini yapan Almanya Finans Ajansı tarafından yapılan açıklamada, Finansal Piyasalar İstikrar Fonu kapsamındaki iştiraklere ilişkin karar alma süreçlerinden sorumlu Bakanlıklar Arası Yönlendirme Komitesi'nin UniCredit tarafından sunulan Commerzbank AG hisse takası teklifini geri çevirdiği belirtildi. Commerzbank'ta yüzde 12'lik hissesi bulunan ve İtalyan bankasının ülkenin en büyük borç veren kurumlarından birini devralma girişimlerine uzun süredir karşı çıkan Alman hükümeti, kararın gerekçelerini de kamuoyuyla paylaştı. Söz konusu teklifin ekonomik olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı vurgulanan açıklamada, "Satın alma teklifi, Commerzbank hisselerinin mevcut borsa değerine yönelik makul ve uygun bir prim içermediğinden, finansal açıdan kabul edilebilir bir seçenek olarak görülmemiştir." ifadesine yer verildi.

ALMANYA 5 YILLIK KAPASİTE KULLANIM ORAN

AMERİKA KİTASI EKONOMİK GÖRÜNÜM

Amerika kıtasında ay içerisinde gündem Orta Doğu'daki barış görüşmeleri üzerindeydi. Wall Street ve yatırım bankaları dünyanın en kritik enerji geçiş noktalarından biri olan Hürmüz Boğazı'ndaki sevkiyatların normale dönmesini olumlu karşılarken, son aylarda savaş ve sevkiyat riskleri nedeniyle yükselen petrol ve doğalgaz fiyatları ABD'de de çekirdek enflasyon üzerine ciddi bir baskı oluştuyordu. Boğazın yeniden çalışması halinde deniz taşımacılığı maliyetlerinde düşüş yaşanması ve uluslararası ticaret akışlarının hızlanması beklenirken, Çin ile ticaretin yeniden canlanması sonucunda USD / YEN paritesinde de gerileme ihtimali öne çıktı.

Ay içinde Fed'in faizlere dokunmaması sonucunda para

piyasalarında, özellikle tahvil fiyatlamalarında sert değişiklik gözlenmezken konuya ilişkin Goldman Sachs'ın yaptığı açıklamalar önemliydi.

- Goldman, güçlü istihdam verilerinin ardından daha güçlü ekonomik aktivite ve iş büyümesini gerekçe göstererek ABD Merkez Bankası'nın (Fed) faiz oranlarını 2026 yılına kadar değiştirmeden tutmasını ve faiz indirimlerini 2027 yılına kadar ertelemesini beklediğini açıkladı. Goldman ekibi, notta faiz artırımlarının olası görünmediğini ancak daha önce düşünüldüğünden biraz daha muhtemel olduğu bilgisini verdi.
- Banka, Aralık 2026 ve Mart 2027 için öngördüğü 25 baz puanlık indirimler yerine Haziran ve Aralık 2027'de faiz indirimi bekliyor.

ABD, HALKBANK DAVASINI DÜŞÜRDÜ

Yıllardır yılan hikayesine dönen Halkbank davası Türkiye'nin istediği şekilde kapanarak gündemdeki yerini geride bıraktı. Halkbank hakkında ABD'de İran yaptırımlarının ihlal edildiği iddiasıyla açılan dava yıllardır devam ediyordu. Mahkemenin son kararıyla birlikte dava dosyası kapanmış oldu. Halkbank konuya ilişkin yapmış olduğu bilgilendirme notunda; "ABD Güney New York Bölge Mahkemesi'nde 17 Haziran 2026 Çarşamba günü gerçekleşen duruşma neticesinde mahkeme tarafından bankamızın ABD'deki ceza davasının düşürülmesi onaylanmıştır. Böylece bankamız hakkında ABD'de yıllardır devam eden ceza davası kesin ve nihai olarak kapanmıştır. Kararın bankamıza, yatırımcılarımıza, müşterilerimize ve çalışanlarımıza hayırlı olmasını dileriz" diyerek konunun noktalandığını beyan etti.

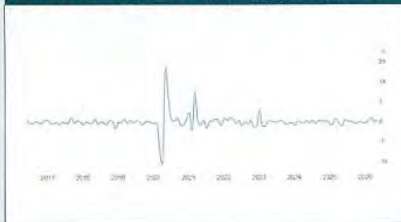
FED FAİZLERİ SABİT TUTTU; PİYASALAR YÖN BULMAKTA ZORLANDI

Hürmüz Boğazı'nın kapatılması sonrasında artan navlun fiyatları ABD ekonomisinin yön bulmasını zorlaştırmaya devam ediyor. Faiz indirim beklentilerini öteleyen bu durum Fed'in son toplantısında ana gündem olurken faizlere yönelik düşüş beklentisi de yıl sonuna ertelendi.

ABD Merkez Bankası (Fed), politika faizini beklentiler doğrultusunda yüzde 3,50-3,75 aralığında sabit tuttu. ABD Merkez Bankası (Fed), Haziran toplantısında faizleri sabit tuttu. Fed, politika faizini beklentiler doğrultusunda yüzde 3,50-3,75 aralığında sabit bıraktı.

İş gücü piyasasına baktığımızda iç talebin halen yüksek olduğu gözlemlenirken, iş gücüne yönelik ivmenin de artış kaydetmesi pozitif bir gelişme olarak öne çıktı. Tarım dışı istihdam geçen ay 172.000 olarak gerçekleşti; bu rakam, piyasanın 85.000 olan beklentisinin oldukça üzerinde kaldı. Söz konusu artışta eğlence ve konaklama, yerel yönetim ile sağlık sektörlerindeki kazanımlar belirleyici rol oynadı. Finansal faaliyetlerdeki istihdam ise geriledi.

ABD 10 YILLIK PERAKENDE SATIŞ GÖRÜNÜMÜ

AVRUPA BİRLİĞİ HİZMET SEKTÖRÜ PMI

ASYA KITASI EKONOMİK GÖRÜNÜMÜ

Asya kıtasında Çin haricinde durgunluk ve karamsarlık öne çıkarken, ay içerisinde Japon Merkez Bankası'nın faiz artırımı kararı bir hayli ilginç gelişme olarak öne çıktı. Çin ekonomisi mayıs ayında perakende satışların yüzde 0,6 gerilemesiyle üç yıl sonra ilk düşüşünü yaşadı. Endüstriyel üretim yüzde 4,5 artışla beklentileri aşarken sabit sermaye yatırımları yüzde 4,1 azaldı ve gayrimenkul yatırımları yüzde 16,2 düşüş kaydetti.

- İç talepteki zayıflamaya karşılık endüstriyel üretim mayıs ayında yıllık bazda yüzde 4,5 artış gösterdi. Nisan ayındaki yüzde 4,1'lik büyümenin ardından gelen veri, Reuters anketindeki yüzde 4,3'lük beklentiyi aştı. Küresel yapay zeka yatırımları ve teknoloji talebi, üreticilerin İran savaşından kaynaklanan ihracat darbesini atlatmasını sağladı. İhracat alanındaki yüzde 19,4'lük büyüme henüz Çin ekonomisi iç pazarına yansımada ve yerel tüketim zayıf kaldı.
- Yatırım tarafındaki zayıflık mayıs ayında tahminlerden daha derin bir seviyeye ulaştı. Sabit sermaye yatırımları yılın ilk beş ayında yüzde 4,1 gerileme kaydetti. Ekonomistler bu dönemde yüzde 2'lik bir düşüş öngörüyordu.

ÇİN EKONOMİSİNDE KONTROLLÜ BÜYÜMEYE DEVAM KARARI

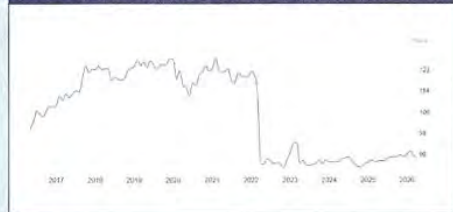
Çin Devlet Konseyi Basın Ofisi tarafından düzenlenen basın toplantısında, ülke ekonomisinin son durumuna ilişkin veriler paylaşıldı. Açıklanan verilere göre, mayıs ayında yıllık geliri 20 milyon yuan'ın üzerindeki sanayi işletmelerinin katma değeri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,5 arttı. Yüksek teknolojlili imalat sanayisindeki katma değer artışı ise yüzde 15,1'e ulaştı. Aynı dönemde hizmet sektörü üretim endeksi yıllık bazda yüzde 4,4 yükseldi.

Ocak-mayıs döneminde tüketim malları ve hizmetlerine yönelik toplam perakende satışlar yüzde 2,8 artış gösterdi. Hizmet perakende satışları yüzde 5,4, mal perakende satışları ise yüzde 1,2 büyüdü. Toplam tüketim malları perakende satış hacmi yüzde 1,4 artarak 20 trilyon 603,1 milyar yuan seviyesine ulaştı. Çin ekonomisi, mayıs ayında istikrarlı büyüme ile yenilik ve kalite odaklı gelişim eğilimini sürdürdü. İstihdam ve fiyatlar genel olarak dengeli seyrini korurken, dış ticaret güçlü performansını devam ettirdi ve yeni büyüme dinamikleri güç kazandı.

ÇİN'DEN DÜNYAYA UYARI: KIYMETLİ MİNERALLERİ PAYLAŞMAK ZORUNDA DEĞİLİZ

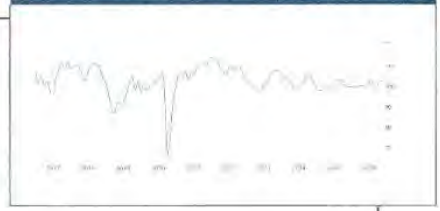
Pekin yönetimi, G7 ülkelerinin kritik mineraller ve nadir toprak elementleri tedarikinde Çin'e olan bağımlılığı azaltmaya yönelik açıklamalarına tepki gösterdi. Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Lin Cien, Pekin'de düzenlenen basın toplantısında konuya ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Çin'in kritik mineraller alanında küresel sanayi ve tedarik zincirlerinin güvenli ve istikrarlı şekilde işlenmesini destekleme yönündeki tutumunun değişmediğini belirten Lin, "G7 ülkelerini, piyasa ekonomisinin ilkelerine ve uluslararası ticaret kurallarına uymaya, küçük bir grubun kendi koyduğu kurallarla uluslararası ticaret düzenini sektöre uğratma girişimine son vermeye çağırıyoruz" ifadelerini kullandı. Lin, Çin'in ihracat kontrol sistemini standartlaştırma ve geliştirme çalışmalarının uluslararası uygulamalarla uyumlu olduğunu savunarak, bu adımların dünya barışını ve bölgesel istikrarı korumayı, silahların yayılmasının önlenmesine yönelik yükümlülükleri yerine getirmeyi ve diğer uluslararası sorumlulukları desteklemeyi amaçladığını söyledi.

ÇİN 10 YILLIK TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ GÖRÜNÜMÜ

TÜRKİYE 10 YILLIK TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ GÖRÜNÜMÜ

TÜRKİYE EKONOMİK GÖRÜNÜM

NATO Zirvesi'ne hazırlık arifesinde olan ülkemizde gündem haziran ayında bir hayli yoğun. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), ekonomi piyasalarının merakla beklediği Haziran ayı Para Politikası Kurulu (PPK) toplantı özetlerini de bizlerle paylaştı. Bankanın yayımladığı raporda öne çıkan en kritik başlık, enflasyonun ana eğilimindeki düşüşün Haziran ayında da devam ettiğine yönelik öncü veriler oldu. Dezenflasyon süreci pozitif sinyaller verirken, banka risk unsurlarına karşı temkinli duruşun korunduğu kaydedildi. Raporda, gıda ve enerji kalemlerine dair şu öngörülere yer verildi:

Gıda Fiyatları: İşlenmemiş gıda grubunda, özellikle mevsimsel olarak sebze fiyatları kaynaklı bir düşüş gözleniyor. İşlenmiş gıda tarafında ise fiyat artış hızının yavaşlaması bekleniyor.

Enerji ve Akaryakıt: Haziran ayında yurt içi enerji fiyatlarının genel olarak yatay seyretmesi öngörüldü. Elektrik ve doğal gaz fiyatlarındaki artışa tezat olarak, küresel piyasalarda Brent petrol fiyatlarındaki gerileme, yurt içinde akaryakıt fiyatlarını aşağı yönlü baskılayarak olumlu bir etki oluşturdu.

Ay içerisinde yayımlanan diğer veri setlerine baktığımızda;

- Merkezi yönetim bütçe açığı nisan ayında 338,7 milyar TL düzeyinde gerçekleşirken, faiz dışı denge de 81,1 milyar TL açık verdi. Ocak-nisan döneminde bütçe açığı yıllık bazda yüzde 14,3 azalarak 758,8 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

- Mayıs'ta TÜFE aylık bazda yüzde 1,71 artarken, yıllık TÜFE enflasyonu yüzde 32,61 düzeyine yükseldi. Yıllık TÜFE enflasyonu aylık bazda yüzde 2,75, yıllık bazda da yüzde 28,93 seviyesinde gerçekleşti.
- Ekonomi zincirlenmiş hacim endeksinde göre 2026 yılının ilk çeyreğinde yıllık bazda yüzde 2,5 büyüdü. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre çeyreklik büyüme ivme kaybederek yüzde 0,1 oldu.
- Nisan ayında işsizlik oranı yüzde 8,2 olurken, atıl işgücü oranı yüzde 30,1 ile yüksek seyrini sürdürdü.
- **İSO Türkiye** imalat PMI Mayıs'ta 49,8 ile Mart 2024'ten bu yana en yüksek seviyesine çıktı.
- Mart ayında cari açık 9,7 milyar USD oldu. Böylece yılın ilk çeyreğinde 23,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşen cari açık, 12 aylık kümülatif verilere göre 39,7 milyar USD seviyesine yükseldi.
- Yılın ikinci Enflasyon Raporu'nda tahmin aralığı iletimine ara veren TCMB 2026 ve 2027 yılları için ara hedeflerini yüzde 24 ve yüzde 15 seviyelerine yükseltti. BIST-100 endeksi Mayıs ayında gelişmekte olan ülke borsalarından olumsuz ayrılarak yüzde 5,4 geriledi.

TÜRKİYE'DE İMALAT SANAYİNDE KAPASİTE KULLANIMI ARTTI

TCMB'nin İktisadi Yönelim Anketi kapsamında 1.966 iş yerinden topladığı veriler doğrultusunda hazırlanan rapora göre, mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı mayısta bir önceki aya göre 0,1 puan artarak yüzde 74,1 seviyesine yükseldi.

- Mevsimsel etkilerden arındırılmamış kapasite kullanım oranı ise nisan ayındaki yüzde 73,8 seviyesinden yüzde 74,2'ye çıkarak 0,4 puanlık artış kaydetti.
- Sektörel bazda incelendiğinde en yüksek kapasite kullanım oranı yüzde 84,4 ile kağıt sektöründe gerçekleşti. Kağıt sektörünü yüzde 84 ile tütün ve yüzde 83,9 ile ağaç ürünleri **sanayi** izledi.
- Diğer ulaşım araçları sektöründe kapasite kullanım oranı yüzde 80,4 olurken, giyim sektöründe bu oran yüzde 77 seviyesinde gerçekleşti.
- Rapora göre en düşük kapasite kullanım oranı yüzde 60,7 ile deri sektöründe görüldü. İçecek sektöründe oran yüzde 66,4 olurken, motorlu kara taşıtları sektöründe yüzde 65,9, diğer imalat **sanayinde** ise yüzde 67,7 seviyesinde kaldı.

KARTLI ÖDEMELER MAYISTA 2,6 TRİLYON LİRAYI AŞTI

Türkiye'de kartlı ödemeler mayısta güçlü artışını sürdürdü. BKM verilerine göre kredi kartı, banka kartı ve ön ödemeli kartlarla yapılan toplam ödeme tutarı yıllık bazda yüzde 32 artarak 2 trilyon 633,6 milyar liraya ulaştı. Toplam kart sayısı 464,7 milyona çıkarken, internette kartlı ödemeler 740,4 milyar liraya yükseldi.

- Verilere göre Mayıs ayı itibarıyla Türkiye'de kredi kartı sayısı 149 milyon, banka kartı sayısı 216,6 milyon, ön ödemeli kart sayısı ise 99,1 milyon oldu.
- Geçen yılın aynı dönemine kıyasla kredi kartı sayısı yüzde 11, banka kartı sayısı yüzde 2 artarken, ön ödemeli kart sayısı yüzde 3 geriledi. Toplam kart sayısı ise yüzde 3 artışla 464,7 milyona ulaştı.
- Mayıs ayında internette yapılan kartlı ödeme tutarı, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 19 artışla 740,4 milyar liraya yükseldi.
- İnternette yapılan kartlı ödemelerin toplam kartlı ödemeler içindeki payı tutar bazında yüzde 28 oldu.
- Aynı dönemde internette kartlı ödeme adedi yüzde 2 artarak 254,6 milyona çıktı. İnternette yapılan ödemelerin toplam içindeki payı adet bazında yüzde 14 olarak gerçekleşti.

MERKEZ BANKASI REZERVLERİ SON 1 YILIN EN DÜŞÜK SEVİYESİNE GERİLEDİ

TCMB verilerine göre toplam rezervler bir önceki döneme göre yüzde 4,6 düşüşle 152,1 milyar dolara indi. Rapora göre döviz varlıkları bir önceki haftaya göre yüzde 2,4 azalışla 45,4 milyar dolara gerilerken, altın cinsinden rezerv varlıkları yüzde 5,9 düşüşle 99 milyar dolara indi.

IMF rezerv pozisyonu ve SDR toplamı ise 7,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Savaşın başlamasından önce 210,3 milyar dolara kadar çıkan rezervler son düşüşle birlikte yılın en düşük seviyesine gerilemiş oldu.

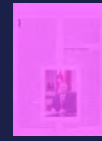

DOSYA | Responsible Programı

TİCARET BAKANLIĞI'NIN RESPONSIBLE PROGRAMI MEYVELERİNİ VERMEYE BAŞLADI. BUGÜNE KADAR 257 BAŞVURUNUN YAPILDIĞI PROGRAMA ARALARINDA METAL SANAYİİ, MEKATRONİK, OTOMOTİV, SAVUNMA VE TEKSTİL SEKTÖRLERİNİN YER ALDIĞI 166 FİRMA DAHİL OLDU. RESPONSIBLE (SORUMLU) ÜRETİM BELGESİ ALAN ŞİRKETLERİN ULUSLARARASI GÖRÜNÜRLÜĞÜ ARTARKEN, FİRMALARDA SORUMLU ÜRETİM ANLAYIŞI KURUMSAL KÜLTÜR HALİNE GELMEYE BAŞLADI.

Yıldız Bars Girgin

Fiyat, kalite ve teslimat performansı uzun yıllar ihracatın temel belirleyicileri olarak görülürken, bugün artık bu üçlünün yanına güçlü bir kriter daha eklendi; sürdürülebilirlik performansı... Avrupa Yeşil Mutabakatı, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması, karbon ayak izi, döngüsel ekonomi, dijital izlenebilirlik ve sosyal uyum standartları, ihracatçı şirketlerin rekabet gücünü doğrudan etkileyen başlıklar... Türkiye'nin dünyada yaşanan bu dönüşüme verdiği yanıtlardan en önemlilerden biri ise Ticaret Bakanlığı tarafından hayata geçirilen Responsible Programı. Program, ihracatçı şirketlerin sürdürülebilirlik, yeşil dönüşüm ve dijitalleşme alanlarında yol haritalarını oluşturmalarını desteklerken, aynı zamanda 'Made in Türkiye' algısını daha sorumlu, izlenebilir ve rekabetçi bir üretim kimliğiyle güçlendirmeyi hedefliyor. Ticaret Bakanlığı verilerine göre 2024 yılında hayata geçirilen programa bugüne kadar 257 firma başvuruda bulunurken yapılan değerlendirmeler sonucunda 166 firma sisteme dahil edildi. Programa dahil olan şirketlerin sektörel dağılımında metal sanayii 43 firma ile ilk sırada yer alırken bu sektörü 34 firma ile mekatronik, otomotiv ve savunma sanayii, 30 firma ile de tekstil sektörü izliyor. Programa Anadolu'dan gelen ilgi de dikkat çekici. Bugüne kadar 30'a yakın şehirden başvuru alınırken, 25 farklı ilde en az bir firma program kapsamına dahil edilmiş. İstanbul 46 firma ile ilk sırada yer alırken, Ankara 20, Bursa 16 firma ile öne çıkıyor. Adana ve Kocaeli'nden 11'er, Gaziantep'ten 6, Kahramanmaraş'tan 7, Hatay'dan 5, Kayseri ve Konya'dan ise 4'er firma program kapsamında destekten yararlanıyor. Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Responsible Programı'nı Türkiye'nin küresel ticaretteki yeni stratejik yol haritasını temsil eden bakanlık araçlarından biri olarak tanımlıyor. Bolat'a göre dünya ekonomisi artık yalnızca maliyet ve kalite ekseninde şekillenmiyor; sürdürülebilirlik, çevreye saygı ve yeşil mutabakat standartları çerçevesinde biçim alıyor. Programın temel vizyonu ise Türkiye'yi güvenilir ve yeşil üretimde küresel bir merkez üssü ha-

line getirmek. "Geleceğin rekabet avantajını sürdürülebilir kalite olarak tanımlayabiliriz" diyen Bolat, kaliteli üretim yapabilen, rekabetçi fiyat sunabilen ve çevresel-sosyal standartlara uyum sağlayabilen şirketlerin küresel değer zincirlerinde öne çıkacağını ifade ediyor. Bu yaklaşım, özellikle Avrupa pazarlarında daha da kritik hale geliyor. Çünkü birçok Avrupalı alıcı artık ürünün yalnızca kalitesine bakmıyor. Aynı zamanda hangi koşullarda üretildiğine, karbon ayak izine ve tedarik zincirinin sürdürülebilirlik performansına da bakıyor. Bazı sektörlerde bu kriterleri karşılayamayan firmalar pazara erişimde zorluk yaşayabiliyor.

'MADE IN TÜRKİYE' ALGISINA KATKI

Bolat'ın verdiği bilgiye göre, Responsible Programı'na bugüne kadar toplam 257 firma başvuruda bulunmuş. Yapılan değerlendirmeler sonucunda 166 firma sisteme dahil edilmiş. Bakan Bolat, yıl sonuna kadar bu sayının 250'ye ulaşmasını öngörüyor. 21 Mayıs 2026'da düzenlenen Responsible- Sorumluluk ve Uluslararası Rekabet Zirvesi kapsamında 44 firma

Responsible markasını kullanma hakkı kazandı. Bolat, bu firmalarda yüksek ihracat bilinci, sürdürülebilirlik vizyonu ve dönüşümü yönetim seviyesinde sahiplenme kültürü gözlemlediklerini söylüyor. Bolat, markayı almaya hak kazanan firmalarda sürdürülebilirlik komiteleri veya özel birimlerin kurulduğunu, bu alanda personel istihdam edildiğini ve konunun kurumsal kültür haline getirildiğini belirtiyor.

Programda ölçek, gelir veya gider gibi mali büyüklük kriterlerine bakılmaması ise her ölçekte şirketin bu dönüşüme dahil olabilesinin önünü açıyor. Bolat'a göre Responsible markası, uzun vadede Türkiye'nin ihracat gücüne ve "Made in Türkiye" algısına önemli katkı sağlayacak. Türkiye'nin yalnızca kaliteli üretim yapan bir ülke olarak

değil, çevresel ve sosyal sorumluluk standartlarını benimseyen bir üretim merkezi olarak konumlanması hedefleniyor.

Ticaret Bakanı
Ömer Bolat

DOSYA | Responsible Programı

KOBİ'LERİÇİN YOL HARİTASI

Programın en kritik etkilerinden birinin KOBİ'ler ve Anadolu şirketleri üzerinde görülmesi bekleniyor. Bolat'a göre birçok işletme yeşil dönüşümün önemini farkında olsa da nereden başlayacağını, hangi yatırımlara öncelik vermesi gerektiğini ve gelecekte hangi yükümlülüklerle karşılaşacağını net olarak bilememeyebiliyor. Bu nedenle Responsible Programı finansman desteğinin yanı sıra, şirketlere yol haritası da sunmasıyla önem taşıyor. Amaç ise, yeşil dönüşümü bir maliyet unsuru olmaktan çıkararak, verimlilik artışı, maliyet avantajı ve yeni pazarlara erişim imkanı sağlayan stratejik bir fırsata dönüştürmek. Programın beş yıllık projeksiyonu ise Türkiye'nin küresel ticaretteki konumunu kalıcı ve rekabetçi biçimde güçlendirme vizyonuna dayanıyor. Hedef, yeşil dönüşüm ilkelerini, ihracat ailesinin tamamına yaymak, uluslararası standartlara uyumlu, karbon nötr hedefli ve yüksek katma değerli bir ihracat yapısı oluşturmak.

ŞİRKETLERİN DÖNÜŞÜM ARACI

Responsible Programı'na katılan şirketler açısından ise bu süreç, yeni nesil rekabete hazırlık aracı olarak görülüyor. Borçelik Yönetim Sistemleri Direktörü Serkan Ürkmez, Avrupa Yeşil Mutabakatı, Sınırdan Karbon Düzenleme

Serkan Ürkmez
Borçelik Yönetim
Sistemleri
Direktörü

Erkan Kocakerim
Limak Çimento
Global CEO'su

Işıl Tirici Lila
Kağıt Genel Müdür
Yardımcısı

Mekanizması, sürdürülebilir finansman uygulamaları ve müşterilerin artan beklentilerinin sürdürülebilirlik çalışmalarını daha sistematik ve bütüncül bir yaklaşımla yönetmeyi gerekli kıldığını söylüyor. Ürkmez, Responsible Programı'nı sürdürülebilir tedarik zinciri, düşük karbonlu üretim, kaynak verimliliği ve yönetim alanlarında şirketi geleceğe hazırlayan önemli bir dönüşüm aracı olarak değerlendirdiklerini vurguluyor. Borçelik, 2020 yılından bu yana karbon yönetimi, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji yatırımları, sürdürülebilir tedarik zinciri uygulamaları ve ürün karbon ayak izi çalışmaları gibi birçok alanda ilerleme kaydetmiş bir şirket. Responsible Programı ise bu çalışmaların daha bütüncül bir çerçeveye oturmasına katkı sağlamış. Akçansa açısından programa katılma kararının temelinde, sürdürülebilirlik yaklaşımını bir adım ileri taşıma ve bu alandaki etkiyi güçlendirme bulunuyor. Şirket, iklim değişikliğiyle mücadele, döngüsel ekonomi ve sorumlu üretim konularını stratejisinin merkezinde konumlandırıyor. Şirket, Responsible Programı ile birlikte sürdürülebilirliği, operasyonel bir başlık olarak ele almanın ötesine geçmiş ve değer zinciri genelinde daha kapsayıcı ve davranışa dönüşen bir yaklaşım olarak ele almaya başlamış. Akçansa'nın iklim değişikliği, alternatif yakıt kullanımı ve döngüsel ekonomi alanlarında halihazırda güçlü uygulamaları bulunuyor. Programla birlikte bu çalışmalar, şirketin kendi operasyonlarının yanı sıra tedarik zinciri ve iş ortaklarını da kapsayan daha geniş bir perspektife taşıyor.

KURUMUN GENELİNE YAYILIYOR

Responsible Programı'na katılan şirketlerin ortaklaştığı nokta, sürdürülebilirliğin artık belirli bir departmanın konusu olmaktan çıkarak kurumsal stratejinin ayrılmaz bir parçası haline gelmesi. Program, şirketlere çevresel performanslarını geliştirme fırsatının yanı sıra veri yönetiminden tedarik zincirine, yönetimden finansmana kadar tüm süreçleri yeniden ele alma imkanı sunuyor. Limak Çimento Global CEO'su Erkan Kocakerim, düşük karbonlu ekonomiye geçişin yalnızca yeni teknolojilere yatırım yapmaktan ibaret olmadığını, iş modellerinin ve değer zincirlerinin yeniden tasarlanmasını gerektirdiğini vurguluyor. Kocakerim, Responsible Programı'nın,

DOSYA Responsible Programı

sürdürülebilirliği yönetimden Ar-Ge'ye, insan kaynağından tedarik zincirine kadar tüm süreçlere entegre eden yaklaşımlarını, ulusal ölçekte görünür hale getirdiğini belirtiyor. Benzer şekilde Lila Kağıt Genel Müdür Yardımcısı Işıl Tireli, sürdürülebilirliğin satın almadan üretime, lojistikten insan kaynaklarına kadar tüm iş süreçlerinin doğal bir parçası haline geldiğini söylerken, "Biz sürdürülebilirliği bir maliyet unsuru olarak değil, uzun vadeli rekabet gücünü destekleyen stratejik bir yatırım alanı olarak değerlendiriyoruz" diyor. Tireli özellikle ihracat ağırlıklı çalışan şirketler açısından sürdürülebilirlik yatırımlarının; pazar erişimi, müşteri tercihleri ve gelecekteki regülasyon risklerinin yönetimi bakımından önemli avantajlar sağladığını belirtiyor. Tireli'ye göre Responsible Programı şirketlerin bu dönüşümü daha sistematik ve ölçülebilir şekilde yönetmesine katkı sunuyor. Cevher Jant Yatırımlar ve Sürdürülebilirlik Müdürü Sema Bilgiç de program sayesinde sürdürülebilirlik performansını daha görünürlüğe, ölçülebilir ve sistematik şekilde yönetmeye başladıklarını ifade ediyor. Responsible Programı'na katılım sürecinde öncelikle mevcut sürdürülebilirlik performanslarını detaylı şekilde değerlendirerek gelişim alanlarını belirleyen şirket, tedarik zinciri boyunca sürdürülebilirlik veri paylaşımını güçlendiren uygulamalar geliştirmiş, veri güvenilirliğini artıran süreçler oluşturmuş ve çalışanların farkındalığını artırmaya yönelik eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirmiş. Şirket bunun

Sema Bilgiç
Cevher Jant
Yatırımlar ve
Sürdürülebilirlik
Müdürü

Burak Çelet
DESA CEO'su

Önder Demirci
Sintek Group
Sürdürülebilirlik
Müdürü

yanında sürdürülebilirlik yönetim yapılarını güçlendirerek karbon ayak izi, su kullanımı ve kaynak verimliliği gibi kritik alanlardaki çalışmalarını daha sistematik bir yapıya kavuşturmuş.

DESA CEO'su Burak Çelet'e göre Responsible Programı'nın en önemli katkısı, mevcut uygulamaları daha ölçülebilir ve veri temelli bir yapıya taşımak olmuş. Şirket, çevresel ve sosyal alanlarda toplam 78 proje kartıyla beş yıllık bir dönüşüm planı oluşturmuş. Çelet, Responsible programının operasyonlarında ki iyileştirme alanlarını doğru tespit etme ve yatırımları somut verilere dayanarak önceliklendirme imkanı sağladığına dikkat çekiyor. Çelet, enerji yönetim sistemleri, dijitalleşme projeleri ve kaynak verimliliği uygulamalarının orta ve uzun vadede operasyonel maliyetlerin azaltılmasına, üretim süreçlerinin daha verimli hale gelmesine ve kaynak kullanımının optimize edilmesine önemli katkı sağladığını söylüyor.

Sintek Group Sürdürülebilirlik Müdürü Önder Demirci ise ESG verilerinin dijital takibi ve sürdürülebilirlik stratejisinin kurumsal stratejiyle bütünleşmesinin program sürecindeki en önemli kazanımlardan biri olduğuna dikkat çekiyor. Demirci, Responsible sayesinde yaşadıkları dönüşüm için, ağır sanayi ve EPC projelerinin doğasında yer alan zaman baskısı,

RESPONSIBLE PROGRAMI VE MARKASI NEDİR?

Responsible, Yeşil Mutabakata uyum sağlamaya yönelik Ticaret Bakanlığı tarafından uygulanan danışmanlık destek programının adı. Türkçede 'sorumlu' anlamına geliyor. Destek kapsamında, sürdürülebilirlik parametrelerine göre belirli seviyenin üzerinde olduğu tespit edilen firmalar, danışmanlık desteğine ilaveten 'Responsible' etiketini kullanma hakkını kazanabiliyor. Şimdiye dek bu hak, programa başvuran 250'yi aşkın firmadan 44'üne verildi. Responsible markası, tüketicide ve üreticide sürdürülebilirlik konusunda farkındalık yaratmayı da amaçlıyor.. Responsible markası, firmanın sürdürülebilirlik parametrelerine göre belirli düzeyin üzerinde kapasite ve olgunluk seviyesinde olduğunu ifade ediyor. Program yalnızca imalatçı/ihracatçı firmalar için hazırlanmış bir mevzuat. Hizmet sektöründe faaliyet gösteren firmalar, hali hazırda bu destekten faydalanamıyor.

lokasyon farklılıkları ve tedarik zinciri lojistiği gibi kritik risk alanlarını yönetmelerinde kaldıraç görevi gördüğünü söylüyor. Şölen CEO'su Erdoğan Çoban'a göre Responsible Programı, şirketin sürdürülebilirlik performansını somut verilerle değerlendirmesine ve gelişim alanlarını daha net görmesine imkan sağladı. Gaziantep fabrikasındaki çatı GES yatırımı, karanlık depo uygulaması ile verimlilik odaklı robot yatırımları sayesinde enerji kullanımını optimize eden şirket, tüm faaliyet alanlarında ve yatırımlarını planlarken sürdürülebilirliği esas alıyor.

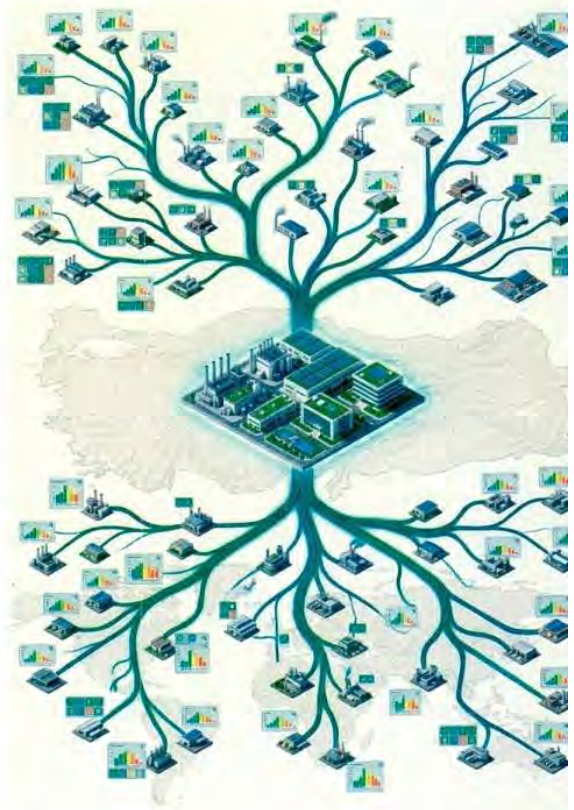
Programın ticari sonuçları da görülmeye başlanmış durumda. TCK by Kırac A.Ş. Kurucu Ortağı ve Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Serkan Malçok, Responsible sonrasında Avrupa pazarındaki görünürlüklerinin arttığını, İtalya ve İspanya başta olmak üzere yeni müşterileri portföylerine dahil ettiklerini belirtiyor. Şirket, yıl sonunda ihracatın toplam ciro içindeki payının yüzde 48'e ulaşmasını bekliyor. Malçok, en büyük dönüşümü kurumsal bakış açılarında yaşadıklarını da ifade ediyor.

Serkan Malçok
TCK by Kırac A.Ş.
Kurucu Ortağı ve
Yönetim Kurulu
Başkan Yardımcısı

Sertuğ Özkan
KPMG Türkiye
Sürdürülebilirlik
Danışmanlığı Şirket
Ortağı

EĞİTİM, DANIŞMANLIK VE DİJİTALLEŞME DESTEĞİ

Responsible Programı, firmaların sürdürülebilirlik dönüşümünü hızlandırmak ve özellikle AB Yeşil Mutabakatı ile uyumlarını güçlendirmek amacıyla eğitim, danışmanlık ve bilişim yatırımlarını destekleyen kapsamlı bir yapı sunuyor. Program üç temel destek alanına dayanıyor. İlk alan 'Uygulama Danışmanlığı'. Bu kapsamda karbon ve su ayak izi hesaplamaları, enerji verimliliği, döngüsel ekonomi, atık yönetimi, sürdürülebilir ürün geliştirme, tedarik zinciri sürdürülebilirliği, iş sağlığı ve güvenliği, insan hakları, kurumsal yönetim, veri güvenliği ve AB sürdürülebilirlik mevzuatına uyum gibi başlıklarda danışmanlık hizmetleri destekleniyor. İkinci alan 'Sürdürülebilirlik ve Bilişim Danışmanlığı'. ERP sistemleri, yapay zeka uygulamaları, karar destek sistemleri, dijital ürün pasaportu, veri güvenliği çözümleri, tedarik zinciri yönetimi, üretim optimizasyonu ve endüstriyel dijitalleşme bu kapsamda yer alıyor. Üçüncü destek alanı ise 'Eğitim'. Firmaların sürdürülebilirlik raporlama kapasitesini geliştirmeye dönük eğitim programlarına katılım giderleri destekleniyor.

EN ÖNEMLİ BOŞLUK: VERİ

Danışmanlık şirketlerinin gözlemlerine göre, şirketlerdeki en önemli boşluğun 'veri' olarak ortaya çıkması dikkat çekiyor. KPMG Türkiye Sürdürülebilirlik Danışmanlığı Şirket Ortağı Sertuğ Özkan'a göre şirketlerde en büyük eksiklikler güvenilir veri altyapısı, sürdürülebilirlik yönetişiminin kurumsallaşması ve üst yönetim sahiplenmesi. ESG bir uyum başlığı olmanın ötesine geçmiş, tedarikçi seçiminden pazara erişime kadar rekabeti belirleyen stratejik bir kriter haline gelmiş durumda. Escarus Genel Müdürü Dr. Kubilay Kavak ise, şirketlerin enerji ve karbon yönetiminde önemli mesafe kat ettiğini, ancak asıl zorlu alanın tedarik zinciri ve kurum kültürünün dönüşümü olduğunu söylüyor. Birbirinden farklı sektörlerde faaliyet gösteren ve sürdürülebilirlik açısından olgunluk seviyeleri farklı olan şirketlerin her birinin iyileştirilmeye açık farklı yönleri bulunduğuna dikkat çeken Kavak, genel bir küme yaklaşımı ile şu alanlarda ortaklaşma olduğunu söylüyor: "Sürdürülebi-

DOSYA | Responsible Programı

lilik yönetim yapılarının kurulması ve işler kılınması, sürdürülebilirlikle ilgili temel göstergelerin dijital olarak takibi, enerji ve kaynak verimliliğine yönelik dijital uygulamaların kurumsal kaynak planlama sistemleriyle entegrasyonu, suyun verimli kullanımı, atıkların etkin yönetimi, fire miktarlarının azaltılarak kaynak verimliliğinin artırılması ve tedarik zincirinin sürdürülebilirlik perspektifiyle yönetilmesi.”

Metsims Sürdürülebilirlik Müdürü Orhan Atacan ise şirketlerin en büyük eksiğinin veri izleme kapasitesi olduğuna dikkat çekiyor. Atacan, sürdürülebilirlik faaliyetlerinde iklim risklerini belirlemekten enerji verimliliğine, karbon ayak izi hesabından tedarik zinciri sürdürülebilirliğine kadar hemen her konunun düzenli izlenen veri ile yapılabilecek çalışmalar olduğuna dikkat çekiyor.

Mavi Yeşil Danışmanlık Genel Koordinatörü Makbule Çetin'e göre önümüzdeki dönemde karbon yönetimi, dijitalleşme ve sürdürülebilir tedarik zinciri alanlarında hazırlıklı olmayan şirketler müşteri kaybetme riskiyle karşı karşıya kalacak. Çetin'e göre Responsible Programı kapsamında sahada edinilen deneyimler gösteriyor ki, gelecekte ihracatta başarıyı belirleyecek temel unsur ürün kalitesi veya fiyat rekabetinin yanı sıra şirketlerin sürdürülebilirlik performansını ölçebilmesi, yönetebilmesi ve kanıtlayabilmesi olacak.

S360 Sürdürülebilirlik Danışmanı ve Responsible Projeler Lideri Büşra Uçan da sürdürülebilirlik yönetiminin birçok şirkette hala bireysel çabalarla yürüdüğünü, dijital veri altyapısı ve karbonsuzlaşmanın ise dönüşümün en kritik başlıkları olduğunu vurguluyor. Uçan, program kapsamında çalıştıkları şirketlerde en sık karşılaştıkları boşluğun, sürdürülebilirlik yönetiminin henüz kurumsal bir sistem olarak değil, bireysel çabaların toplamı olarak işlenmesi olduğunu söylüyor. Uçan'a göre pek çok şirkette iyi uygulamalar mevcut; ancak bu uygulamalar çoğunlukla belgelenmemiş, izlenmiyor veya raporlanmıyor. Karşılaştıkları ikinci yaygın boşluğun ise veri altyapısında kendini gösterdiğine dikkat çeken Uçan, “Enerji, su, atık ve karbon verilerinin sistematik biçimde toplanmadığı, farklı departmanlarda, birbiri ile konuşmayan Excel tablolarında tutulduğu ya da hiç kayıt altına alınmadığı durumlarla sıkça karşılaşıyoruz” diyor. □

Dr. Kubilay Kavak
 Escarus Genel
 Müdürü

Orhan Atacan
 Metsims
 Sürdürülebilirlik
 Müdürü

Makbule Çetin
 Mavi Yeşil
 Danışmanlık Genel
 Koordinatörü

Büşra Uçan
 S360
 Sürdürülebilirlik
 Danışmanı ve
 Responsible Projeler
 Lideri

“FİNANSMANA ERİŞİM ÖNEMLİ”

ISO Yönetim Kurulu

Başkanı **Erdal Bahçivan**

ise, Responsible

Programı'nı, **sanayinin**

geleceğine yön verecek

stratejik bir adım olarak

görüyor. Bahçivan bu program

sayesinde firmaların sürdürülebilirlik

alanındaki mevcut durumlarını

daha doğru analiz edebileceklerini,

eksiklerini tespit ederek uluslararası

standartlara uyum konusunda somut

adımlar atabileceklerini vurguluyor.

Bahçivan, “Responsible Programı'nın

yeşil dönüşüm konusunda sunduğu

destekler, firmalarımızın mevcut

müşterilerini korumalarına ve yeni

pazarlarda daha güçlü bir konum

elde etmelerine katkı sağlayacak. Bu

süreç ülkemizin rekabetçiliği ve katma

değerli büyümesi açısından önemli

bir imkan” diyor. Özellikle ihracat

odaklı ve büyük ölçekli firmalar

başta olmak üzere, birçok **sanayi**

kuruluşunun, Avrupa Yeşil Mutabakatı

ve Sınırdaki Karbon Düzenleme

Mekanizması gibi politik gelişmeleri

yakından takip ettiğine dikkat çeken

Bahçivan, bu süreçte Türkiye'deki

şirketlerin karbonsuzlaşma hedeflerini

belirlemeleri ve sürdürülebilir üretim

uygulamalarına geçiş yapmalarının

büyük önem taşıdığını vurguluyor.

Ancak Bahçivan'a göre, bu süreçte

kalıcı sonuçlar elde edebilmek için

yatırımlar kadar insan kaynağının da

aynı hızda gelişmesi önem taşıyor.

Birçok KOBİ'nin, sürdürülebilir üretim

teknolojilerine geçişte yüksek yatırım

maliyetleri, veri toplama ve raporlama

altyapısının yetersizliği gibi engellerle

karşılaştığına dikkat çeken Bahçivan,

“Önümüzdeki dönemde uygulamaya

geçisi artırmak için finansmana erişim

kolaylaşmalı, teknik rehberlik ve

teknoloji yatırımları hızlanmalı” diyor.

YILDIZ TEKNİK'İN "ENDÜSTRİYEL TASARIM MERKEZİ" TANITILDI

Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) tarafından **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** işbirliğiyle hayata geçirilen "Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi (ETP)" düzenlenen törenle tanıtıldı.

İSTANBUL Valisi Davut Gül, üniversitenin Davutpaşa Kampüsü'nde bulunan Otağ-ı Hümayun'da yapılan törende yaptığı konuşmada, kentte 59 üniversite ve 1 milyon üzerinde de öğrencinin var olduğunu söyledi.

Cumhuriyet kurulurken makine mühendisi sayısının 55 olduğunu belirten Gül, "100 yılda 55 makine mühendisi olan bir durumdan bugün sadece bir şehirde 59 üniversitesi olan bir yere geldik." dedi.

Gül, **sanayi** ve üniversite işbirliğinin bazen "Bizim ilişkilerimiz çok iyi. Biz geçen ay onları ziyaret ettik.

Onlar bu ay bize geldiler ya da üniversitenin bir birimi organize **sanayi** bölgesinin içerisinde bir binada faaliyet gösteriyor." şeklinde algılandığını aktararak, şöyle devam etti:

"Bunlar hiç şüphesiz kıymetli işler ama belki görülen fotoğrafın yüzde 1'i değil. İhtiyacımız olan aslında bugün tanıtımını yaptığımız bu ve buna benzer tasarım işleri. Neden? Çünkü bilgi lazım, bilginin tasarımı bir şekillenmesi lazım.

Onun ürün olarak üretilmesi, pazarlaması lazım. Aslında her etabında birbirimize ihtiyacımız var. Sermaye ihtiyacımız var, tecrübe ihtiyacımız var. Bilgiye ihtiyacımız var, hocalarımızın sektörde öğrenecekleri var. Sektörün hocalarımızda öğrenecekleri var. Sonuç itibarıyla da teoriyle pratik her zaman örtüşmüyor. Bazen teoride çok mükemmel görü-

necekleri var. Sonuç itibarıyla da teoriyle pratik her zaman örtüşmüyor. Bazen teoride çok mükemmel görü-

nen işler pratiğe döndüğünde onun ticari bir karşılığının olmadığını ya da en azından şu an itibarıyla bir ticari ürün olarak piyasaya sunulamayacağı ortaya çıkıyor."

"SANAYİ SEKTÖRÜNE HİTAP EDECEK"

YTÜ Rektörü Prof. Dr. Eyüp Debik ise "Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi" denilince aklı katma değerli ürün geldiğini anlattı. Daha önce üniversitelerindeki prototipleme merkezinin sadece akademiye ve üniversitenin girişimci öğrencilerine hizmet verdiğini belirten Debik, "Bu prototipleme merkezi bütün **sanayi** sektörüne hitap edecek. **Sanayi** odamızla ve diğer sektörlerle oldukça iyi işbirliklerimiz var." diye konuştu. **AA**

YTÜ'nün “Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi” tanıtıldı

YILDIZ Teknik Üniversitesi (YTÜ) tarafından İstanbul Sanayi Odası (İSO) işbirliğiyle hayata geçirilen “Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi (ETP)” düzenlenen törenle tanıtıldı. İstanbul Vali-

si Davut Gül, üniversitenin Davutpaşa Kampüsü'nde bulunan Otağ-ı Hümayun'da yapılan törende yaptığı konuşmada, kentte 59 üniversite ve 1 milyonun üzerinde de öğrencinin var olduğunu söyledi.

Cumhuriyet kurulurken makine mühendisi sayısının 55 olduğunu belirten Gül, “100 yılda 55 makine mühendisi olan bir durumdan bugün sadece bir şehirde 59 üniversitesi olan bir yere geldik.” dedi. AA

Haziran'da ihracat iklimindeki iyileşme 50.4 ile sınırlı kaldı

İhracat iklimi endeksi haziranda 50.4'e çıkarak üst üste ikinci ay büyüme bölgesinde kaldı. Son veriyle birlikte ihracat pazarlarında genel talep koşullarında güçlenme eğilimi 2.5 yıla ulaştı.

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO)
Türkiye İmalat Sektörü
İhracat Pazarları İklim Endeksi, haziranda 50,4'e yükseldi.

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İSO Türkiye İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi**'nin haziran sonuçları açıklandı.

Endekste eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

Buna göre, mayısta 50,3 olan **İSO Türkiye İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi**, haziranda 50,4'e yükselerek, üst üste iki ayda artmış oldu. Ancak bu düzey, Türk imalatçıların ihracat pazarları iklimindeki iyileşmenin halen çok sınırlı düzeyde olduğuna işaret etti.

Son veriyle birlikte ihracat pazarlarında genel talep koşullarında güçlenme eğilimi 2,5 yıla ulaşmış oldu.

İhracat pazarları iklimi ge-

nel anlamda iyileşme gösterse de Türk imalat **sanayi** ürünleri açısından önem taşıyan bazı pazarlarda talebin zayıf olduğuna ilişkin sinyaller görüldü. En büyük 5 ihracat pazarından üçünde (Almanya, Birleşik Krallık ve Fransa) üretim azaldı.

Üretimdeki düşüş Almanya ve Fransa'da hız keserken Birleşik Krallık'ta ekonomik

aktivite Nisan 2025'ten bu yana en yüksek hızda geriledi. Daha olumlu tarafta ise ABD ve İtalya gibi diğer önemli ihracat pazarlarının büyüme kaydettiği gözlemlendi. Ancak iki ülkede de büyüme oranları ılımlı düzeyde kaldı.

İspanya ve Hollanda'da ise üretim artışı daha güçlü seyretti. İspanya'da ekonomik aktivite 2026'nın başından bu

yana en yüksek hızda arttı. Orta ve Doğu Avrupa'da ise bazı ekonomilerde talep durgun seyretti. Rusya, Romanya ve Polonya'da üretim daralma sergiledi. Çekya ve Kazakistan'da kaydedilen büyüme ise ayın olumlu gelişmeleri arasında yer aldı.

Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) petrol dışı aktivite haziran ayında artmayı

sürdürdü ancak bu artış son 5 yılın en zayıf düzeyinde gerçekleşti. Diğer Orta Doğu ekonomilerine bakıldığında Suudi Arabistan, Katar ve Lübnan'da üretim artış kaydederken, Mısır ve Kuveyt'te ise daralma söz konusu oldu. Anket kapsamında izlenen tüm ekonomiler içerisinde iktisadi faaliyette en belirgin daralma Mısır'da gözlemlendi.

Açıklamada sonuçlara ilişkin değerlendirmeleri yer alan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları kaydetti:

"Jeopolitik belirsizliklerin devam etmesine bağlı olarak haziran ayında küresel talep koşulları zayıf seyrini korudu. Bu durum, Türk imalat **sanayi** ihracatçılarının yıl ortasında yeni sipariş alma imkanlarını sınırladı. Hatta bazı önemli ihracat pazarlarında üretimin haziranda azaldığı görüldü. İmalatçılar, yılın ikinci yarısında daha istikrarlı bir uluslararası ortamın oluşmasını ve bunun daha fazla ihracat fırsatı yaratmasını umut ediyor."

İhracatta sınırlı toparlanma var

İSTANBUL Sanayi Odası Türkiye İhracat Pazarları İklim Endeksi hazırlanırken üst üste ikinci ay artarak 50.4'e yükseldi. Ancak bu düzey, ihracat pazarları iklimindeki iyileşmenin halen çok sınırlı olduğuna işaret etti.

ISO Türkiye İhracat Pazarları İklim Endeksi haziranda 50,4 oldu

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **ISO Türkiye** İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi'nin haziran sonuçları açıklandı.

Endekste eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

Buna göre, mayısta 50,3 olan **ISO Türkiye** İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi, haziranda 50,4'e yükselerek, üst üste iki ayda artmış oldu. Ancak bu düzey, Türk imalatçılarının ihracat pazarları iklimindeki iyileşmenin halen çok sınırlı düzeyde olduğuna işaret etti.

Son veriyle birlikte ihracat pazarlarında genel talep koşullarında güçlenme eğilimi 2,5 yıla ulaşmış oldu.

İhracat pazarları iklimi genel anlamda iyileşme gösterse de Türk imalat **sanayi** ürünleri açısından önem taşıyan bazı pazarlarda talebin zayıf olduğuna ilişkin sinyaller görüldü. En büyük 5 ihracat pazarından üçünde (Almanya, Birleşik Krallık ve Fransa) üretim azaldı.

Üretimdeki düşüş Almanya ve Fransa'da hız keserken Birleşik Krallıkta ekonomik aktivite Nisan 2025'ten bu yana en yüksek hızda geriledi. Daha olumlu tarafta ise ABD ve İtalya gibi diğer önemli ihracat pazarlarının büyüme kaydettiği gözlemlendi. Ancak iki ülkede de büyüme oranları ılımlı düzeyde kaldı.

İspanya ve Hollanda'da ise üretim artışı daha güçlü seyretti. İspanya'da ekonomik aktivite 2026'nın başından bu yana en yüksek hızda arttı. Orta ve Doğu Avrupa'da ise bazı ekonomilerde talep durgun seyretti. Rusya, Romanya ve Polonya'da üretim daralma sergiledi. Çekya ve Kazakistan'da kaydedilen büyüme ise ayın olumlu gelişmeleri arasında yer aldı.

BAE'de petrol dışı aktivite artışı sürdü

Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) petrol dışı aktivite haziran ayında artmayı sürdürdü ancak bu artış son 5 yılın en zayıf düzeyinde gerçekleşti. Diğer Orta Doğu ekonomilerine bakıldığında Suudi Arabistan, Katar ve Lübnan'da üretim artış kaydederken, Mısır ve Kuveyt'te ise daralma söz konusu oldu. Anket kapsamında izlenen tüm ekonomiler içerisinde iktisadi faaliyette en belirgin daralma Mısır'da gözlemlendi.

Açıklamada sonuçlara ilişkin değerlendirmeleri yer alan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları kaydetti:

"Jeopolitik belirsizliklerin devam etmesine bağlı olarak haziran ayında küresel talep koşulları zayıf seyrini korudu. Bu durum, Türk imalat **sanayi** ihracatçılarının yıl ortasında yeni sipariş alma imkanlarını sınırladı. Hatta bazı önemli ihracat pazarlarında üretimin haziranda azaldığı görüldü. İmalatçılar, yılın ikinci yarısında daha istikrarlı bir uluslararası ortamın oluşmasını ve bunun daha fazla ihracat fırsatı yaratmasını umut ediyor."(AA)

İHRACAT İKLİMİNDE İYİLEŞME SINIRLI KALDI

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi, hazıranda 50,4'e yükseldi.

Mayısta 50,3 olan **ISO Türkiye** İmalat Sektörü İhracat Pazarları İklim Endeksi, hazıranda 50,4'e yükselerek, üst üste iki ayda artmış oldu. Ancak bu düzey, Türk imalatçıların ihracat pazarları iklimindeki iyileşmenin halen çok sınırlı düzeyde olduğuna işaret etti.

DIŞ PAZARLARDA TALEP ZAYIF

İhracat pazarları iklimi genel anlamda iyileşme gösterse de Türk imalat **sanayi** ürünleri açısından önem taşıyan bazı pazarlarda talebin zayıf olduğuna ilişkin sinyaller görüldü. En büyük 5 ihracat pazarından üçünde (Almanya, Birleşik Krallık ve Fransa) üretim azaldı.

Üretimdeki düşüş Almanya ve Fransa'da hız keserken Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite Nisan 2025'ten bu yana en yüksek hızda geriledi. Daha

olumlu tarafta ise ABD ve İtalya gibi diğer önemli ihracat pazarlarının büyüme kaydettiği gözlemlendi. Ancak iki ülkede de büyüme oranları ılımlı düzeyde kaldı.

İspanya ve Hollanda'da ise üretim artışı daha güçlü seyretti. İspanya'da ekonomik aktivite 2026'nın başından bu yana en yüksek hızda arttı. Orta ve Doğu Avrupa'da ise bazı ekonomilerde talep durgun seyretti. Rusya, Romanya ve Polonya'da üretim daralma sergiledi. Çekya ve Kazakistan'da kaydedilen büyüme ise ayın olumlu gelişmeleri arasında yer aldı.

Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) petrol dışı aktivite haziran ayında artmayı sürdürdü ancak bu artış son 5 yılın en zayıf düzeyinde gerçekleşti. Diğer Orta Doğu ekonomilerine bakıldığında Suudi Arabistan, Katar ve Lübnan'da üretim artış kaydederken, Mısır ve Kuveyt'te ise daralma söz konusu oldu. Anket kapsamında izlenen tüm ekonomiler içerisinde iktisadi faaliyette en belirgin daralma Mısır'da gözlemlendi.

ETSO VE İSO ARASINDA MESLEKİ EĞİTİM PROTOKOLÜ İMZALANDI

ETSO, İSO ve Erzurum İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolü imzalandı.

ERZURUM sanayisinin nitelikli insan kaynağı ihtiyacını karşılamak ve mesleki eğitim altyapısını güçlendirmek amacıyla Erzurum Ticaret ve Sanayi Odası (ETSO), İstanbul Sanayi Odası (İSO) ve Erzurum İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolü imzalandı. 3'te

ETSO ve İSO arasında mesleki eğitim protokolü imzalandı

Erzurum **Sanayisinin** nitelikli insan kaynağı ihtiyacını karşılamak ve mesleki eğitim altyapısını güçlendirmek amacıyla Erzurum Ticaret ve **Sanayi Odası (ETSO)**, **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve Erzurum İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolü imzalandı.

Erzurum **Sanayisinin** nitelikli insan kaynağı ihtiyacını karşılamak ve mesleki eğitim altyapısını güçlendirmek amacıyla Erzurum Ticaret ve **Sanayi Odası (ETSO)**, **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve Erzurum İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolü imzalandı.

İmzalanan bu stratejik protokol, titizlikle yürütülen bir hazırlık aş-

masının sonucunda hayata geçirildi. Öncesinde Erzurum İl Millî Eğitim Müdürlüğünde gerçekleştirilen kapsamlı toplantılar ve fizibilite çalışmaları neticesinde, şehirde iş ve istihdam dönük mesleki ve teknik eğitimin yaygınlaştırılması hedeflendi. Yapılan detaylı araştırmalar ve altyapı değerlendirmelerinin ardından, bu vizyonun en verimli şekilde uygulanabilmesi

için **İSO** ile mutabakata varılarak imzalar atıldı. **İSO**'nun ev sahipliğinde İstanbul Odakule binasında düzenlenen imza törenine; **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan** ve **İSO** Yönetim Kurulu Üyelerinin yanı sıra, **TOBB** Yönetim Kurulu Üyesi ve **ETSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Saim Özkalın**, Erzurum İl Millî Eğitim Müdürü **Süleyman Ekici**, İstanbul İl Millî Eğitim Müdürü **Doç. Dr. Murat Mucahit Yentür**, **ETSO** Meclis Üyesi ve Eğitim Komisyonu Başkanı **Abdullah Samancı** ile **ETSO** Genel Sekreter Yardımcısı **Hakan İnanlı** katıldı.

BAŞARILI İSTİHDAM MODELİ ERZURUM'A TAŞINIYOR

İmzalanan protokol kapsamında, meslek liselerinde uygulanan ve öğrencilerin **sanayile** erken tanışarak mezuniyet sonrası istihdam oranlarını

artıran başarılı eğitim modelinin Erzurum'a entegre edilmesi kararlaştırıldı. **İSO**'nun 2019 yılından bu yana yürüttüğü ve mezun istihdam oranlarını yüzde 40'ın üzerine çıkaran **İSO** Mesleki Eğitim İş Birliği Projesi (**İSO** MEİP) modeli, Erzurum'un üretim hedefleri doğrultusunda yeniden şekillendirilecek.

Erzurum'da katma değerli üretimi geçilebilmesi ve yüksek teknoloji

alanlarında ilerleme sağlanabilmesi için büyük önem taşıyan bu iş birliği, mesleki ve teknik eğitimin gelişimine katkı sunacak. **ETSO** ve **İSO** arasında kurulan bu köprüyle, yalnızca mesleki eğitime değil, aynı zamanda hayat boyu öğrenme kültürünün güçlenmesine de destek verilmesi planlanıyor. Tören, atılan imzaların Erzurum **sanayisine** ve eğitim camiasına hayırlı olması temennileriyle sona erdi.İHA

